

Motion till riksdagen 2009/10:Fö240

av **Andreas Norlén (m)**

Planering för militärt stöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om påbörjande av planering för att Försvarsmakten ska kunna ge militärt stöd till stater i Sveriges närområde.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om påbörjande av planering för att Försvarsmakten ska kunna ta emot militärt stöd vid försvaret av Sverige.

Motivering

För 20 år sedan svepte en våg av frihet genom Europa. Berlinmuren föll, järnridån rämnade och på ett par års sikt störtade onskans imperium, Sovjetunionen, samman i grus och aska. APK var plötsligt mer Moskvatroget än Moskva var.

Det blev inledningen till en omfattande omprövning av Sveriges försvars- och säkerhetspolitik. Neutralitetspolitiken har successivt omvandlats och i Försvarsberedningens senaste betänkande framhålls tydligt att Sverige inte kommer att stå neutralt om ett annat EU-land eller ett annat nordiskt land angrips. Solidariteten med övriga EU-länder och nordiska länder i händelse av ett angrepp behöver inte heller stanna vid enbart en politisk sympatyttring. Sverige är, fastslår Försvarsberedningen, villigt att vid behov ge militärt stöd till EU-länder och nordiska länder. Sverige förväntar sig samtidigt att andra EU-länder och andra nordiska länder på motsvarande sätt ska vara villiga att vid behov ge Sverige militärt stöd – och Sverige är berett att ta emot sådan hjälp.

Den militära alliansfriheten består däremot än så länge. Det finns inget blocköverskridande stöd för att Sverige ska gå in i en försvarsallians och förbinda sig att ingripa militärt till stöd för andra stater. Å andra sidan bedriver Sverige ett aktivt samarbete med andra stater även på försvarsområdet.

Fel! Okänt namn på

Sverige ingår i Partnerskap för fred och i den multilaterala insatsen i Afghanistan, för att nämna ett par exempel. När det gäller utveckling av försvarsmateriel samarbetar svenska företag aktivt med företag i andra länder.

I politiskt hänseende kan man nog hävda att Försvarsberedningens (och sedermera regeringens) ställningstaganden avseende Sveriges vilja att militärt hjälpa länder i vårt närområde och Sveriges förväntan att vid behov få militärt stöd är så långtgående ställningstaganden man kan göra utan att ingå i en militär allians med länderna i fråga.

Denna solidaritetsförklaring med länder i vårt närområde är utmärkt. Självklart måste Sverige stå upp för friheten och demokratin, om någon av EU-kretsens eller Nordens demokratier hotas. Nu gäller det att också fylla solidaritetsförklaringen med ett verkligt innehåll. Att ge eller ta emot militär hjälp låter enkelt i teorin, men i praktiken krävs betydande mått av planering, förberedelser och helst övningar för att sådana militära insatser ska fungera och ge maximal effekt.

Om vi ska skicka JAS-plan för att försvara en annan stats luftterritorium, är det i och för sig tänkbart att låta dem starta från en bas i Sverige, flyga till den andra staten, patrullera där så länge bränslet medger och sedan flyga hem igen. Det förefaller dock inte vara det effektivaste sättet att operera på. För det första måste det vara en poäng om våra plan kan kommunicera med värdlandets flygvapen, så att värdlandet kan dirigera sitt eget och hjälpande länders flyg på bästa sätt. Det verkar också klokt att ha förberett platser i den mottagande staten där våra plan kan starta och landa och att ha gjort klart vem som ska tillhandahålla bränsle och service. Ännu bättre är förstås om man har övat tillsammans i förväg, så att våra piloter vet hur geografin ser ut, vilka mål det kan bli aktuellt att försvara eller angripa och vilka styrkor som ska göra vad. Allt detta syftar till att de gemensamma försvarsansträngningarna ska få bästa effekt. Ska vi riskera svenska kvinnors och mäns liv i frihetens tjänst, måste vi ge dem bästa möjliga förutsättningar att förbereda sig för sitt uppdrag.

Motsvarande resonemang gäller om vi ska skicka iväg enheter ur marinen eller armén, liksom om vi vill ha hjälp av andra länders väpnade styrkor. När det gäller insatser med markstridskrafter blir det möjligen än tydligare att det krävs noggranna förberedelser för att en insats alls ska vara möjlig. Har man väl soldaterna på plats i det andra landet, kan man inte ta hem dem lika lätt som man flyger hem ett JAS-plan. Då gäller det att underhållet är säkrat, att trupperna vet vart de ska bege sig och att uppdraget är tydligt definierat.

Mot bakgrund av det nu sagda, är det tydligt att Försvarsmakten bör få i uppdrag att börja planera för att ge militärt stöd till stater i Sveriges närområde. Försvarsmakten bör också få i uppdrag att börja planera för att kunna ta emot militärt stöd vid försvaret av Sverige. Vad kan Sverige hjälpa till med och vad vill Sverige ha hjälp med och hur ska detta praktiskt gå till?

För att det sedan ska kunna bli aktuellt med planering och övning tillsammans med andra länder, måste regeringen inleda diskussioner med de länder det kan gälla, för att efterhöra i vilken mån andra länder vill förbereda sig för att ta emot militär hjälp av Sverige respektive för att ge militär hjälp till Sverige.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2009

Andreas Norlén (m)